

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

/АНОТАЦИЯ, КРЕДИТИ, ПРЕПОДАВАТЕЛ/

1 курс, 1 семестър

Антични правни системи - 3 броя ECTS кредити, 1 курс, 1 семестър, проф. д-р Малина Новкиришка

Курсът запознава студентите с основните институти на правните системи на Древния Изток, Гърция, Индия, Китай и Древния Рим. Проследява се развитието на публичното и частното право, взаимодействието между публичната власт и правната регламентация, ролята на обичаите, религията и другите неюридически регулятори на човешкото поведение в античното общество. Специално внимание се отделя на политическите и правни възгледи в отделните антични държави, които в повечето случаи предопределят правното регулиране. Студентите се запознават и с изворовия материал за античните правни системи, със законодателната техника, правоприлагането и пр. според запазените извори. Дисциплината има за цел да формира знания за развитието на правната система като част от развитието на човешката цивилизация, за постепенното оформяне на механизмите на правно регулиране, разделянето на публичното и частното право на отрасли, формирането на правните институти, както и на понятията за право, справедливост, добросъвестност, принуда и пр.

Икономика - 3 броя ECTS кредити, 1 курс, 1 семестър, доц. д-р Аксентия Замфирова, гл.ас. Даниела Стамболиева

Курсът по Икономика има за цел да запознае студентите с микро- и макроикономиката като раздели на съвременната икономическа теория, с принципите и основните модели на поведение на индивидите, семействата, домакинствата, фирмите и държавите. Усвояват се основни икономически понятия, категории и пазарни закономерности. Проследяват се логиката на стопанско поведение от гледна точка на икономическата ефективност, конвенционални и съвременни

икономически модели и политики. Студентите се запознават с актуални проблеми на прехода към пазарно стопанство у нас и в глобален план. Авторът се стреми да съчетае количествения с качествения анализ и икономическото със социалното мислене.

2 курс, 3 семестър

Юридически лица с нестопанска цел - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, гл.ас.д-р Ангел Шопов

Учебната дисциплина "Юридически лица с нестопанска цел" има ярко изразена цивилистична насоченост. Тя следва логиката и структурата на ЗЮЛНЦ. Последователно се разглеждат общите въпроси на юридическите лица с нестопанска цел, а след това – на сдруженията и фондациите (понятие, учредяване, преобразуване, прекратяване, имущество, управление и др.). Внимание се отделя и на качествено новото им деление на такива за осъществяване на общественополезна дейност и на такива в частна полза. При преподаването се използват както български, така и чуждестранни теоретични изследвания, а също и съдебна практика.

Дисциплината има и определена практическа насоченост, доколкото цели да подготви студентите за регистрацията, управлението и други конкретни действия, свързани с юридическите лица с нестопанска цел.

Римско публично право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, проф. д-р Малина Новкиришка

Курсът запознава студентите с взаимодействието между публичната власт и правната регламентация в историята на римската държава и с основните институти на публичното право в Древния Рим. Проследява се неговото развитие от създаването на римската държава до управлението на Юстиниан, както и елементите на приемственост във Византия и в ранно-феодалните държави в Западна Европа. След като са изучили римското частно право, студентите се запознават и с основните институти на публичното право, със законодателната техника, правоприлагането и пр. според запазените извори. Дисциплината има за цел да формира знания за развитието на публичното право в

исторически и правно-догматичен план и за оформяне на знания за основните тенденции и класическите модели в развитието на публичното право в Европа. Тя е въведение към усвояването на публично-правните дисциплини, преподавани в магистърските програми по право, но може да се впише и в курсовете и програмите по публична администрация, международни отношения, европеистика и пр.

Публична администрация - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, доц. д-р Иво Христов

Основна цел на дисциплината е да формира знания за това как е изградена и функционира администрацията като цяло и като отделни административни организации, както и каква е връзката между право и администрация. След успешно завършен курс се очаква студентите да:

- са запознати с теоретичните концепции, подходи и модели в организационните структури;
- изградят познания за нормативната основа, ролята и механизма на публичната администрация в съвременните условия;
- усвояват знания в практическото функциониране на държавния административен апарат;
- научават да анализират важни институции и механизми на държавната администрация;
- усвоят разбирането, че администрацията не е само система от формални правила, процедури и ограничения, а набор от възможности и инструменти, които се ползват за постигане на творчески цели в обществото;
- изградят управленски, мениджърски и организационни умения.

Конституционно правосъдие - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, проф. д-р Емилия Друмева

Съдържанието на лекционния курс по «Конституционно правосъдие» е структурирано в няколко основни теми. В рамките на тази учебна дисциплина студентите по право изучават реалното приложение на принципа за върховенството на Конституцията и по-точно неговата институционализация в лицето на Конституционния съд на Република България, прилагаш конституционното право като юстициабилен правен

отрасъл; изучава се функционирането на съда и преди всичко – неговите актове и тяхното действие. Студентите получават необходими и полезни теоретични и преди всичко практични знания за бъдещата им професионална кариера.

Парламентарно право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, гл.ас. д-р Христо Паунов

Учебната дисциплина «Парламентарно право» изучава основни въпроси, касаещи парламента на Република България. Разглеждат се въпроси, свързани с устройството, организацията и функциите на Народното събрание като висш държавен конституционен орган, осъществяващ законодателната власт в страната.

На студентите се преподават полезни и практическа знания, като им се посочва и литература от правната класика, както и от по-ново време.

Съдържанието на лекционния курс по «Парламентарно право» е структурирано в няколко основни теми. То започва с въведение за предмета и източниците на парламентарното право право и същността на парламента и парламентаризма. Следва същината на изложението: парламентът като „народно представителство“ и като държавен орган; структура и легислатура на парламента; конституиране на Народното събрание и правилник за дейността му; сесии, заседания и пленарни дебати в НС; законодателни, контролни, бюджетни и други правомощия на парламента; Великото Народно събрание в съвременния български конституционен модел.

2 курс, 4 семестър

Правен режим на вероизповеданията - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, доц. д-р Петя Неделева

Европейските принципи и ценности на обединена Европа наложиха нов мултиетнически модел на съвременното общество. Една от основните му характеристики е религиозната толерантност към неговите членове. Това предполага създаване на условия членовете на обществото да

изповядват своята религия и да следват своите ритуали, стига това да не нарушава правата на останалото население и нормативната уредба.

Още от античността религиозните норми се преплитат със светското законодателство. Своебобразната природа на религиозните норми запазила своите отличителни черти, но в общата система на правото религиозните и светските норми са естествените съставни части на едно цяло.

Необходимостта от дисциплината „Правен режим на вероизповеданията“ се обуславя от българската и международна нормативна уредба и практика в областта на вероизповеданията. Дисциплината обхваща въпроси от областта на историята на държавата и правото, държавната политика и международната нормативна уредба и практика.

В нея са обособени няколко тематични направления:

- историко-правен преглед на различните вероизповедания, въвеждане на основни понятия, свързани с вероизповеданията; основни източници; видове вероизповедания;
- нормативна основа на вероизповеданията в България – анализ на съвременната българска нормативна уредба, както и проследяване на нейното историческо развитие; обхваща основни въпроси, приоритетно решавани на базата на религиозните норми в областта на семейните, наследствените отношения, наказателно право и др.
- сравнително-правни и приложни аспекти на правния режим на вероизповеданията, анализ на видовете режими за регулиране на вероизповеданията, сравнителен анализ с българското законодателство;

Студентите от Юридическия факултет ще получат знания за историческото развитие и уредба на вероизповеданията, различните държавни режими по отношение на вероизповеданията, съвременната правна уредба, свързана с регистрацията, собствеността и дейността на вероизповеданията, иерархична структура и управление на вероизповеданията. При изучаването на дисциплината се използва историко-правния и сравнителен метод, които спомагат за изучаването и обяснението на отделните институти и елементи свързани с вероизповеданията, както в миналото така и в настоящето, сравнени с опита и изискванията на общоевропейското законодателство в тази насока.

Сравнително конституционно право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, проф. Емилия Друмева

Учебната дисциплина «Сравнително конституционно право» изучава основни институти на конституционното право, представени в сравнителен план и разглежда въпроси, свързани с устройството, организацията и функциите на държавата и висшите държавни органи в държавите по света.

На студентите се преподават полезни и практически знания, като им се посочва и литература от правната класика, както и от по-ново време.

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина ще знаят ключови юридически понятия; систематизирани познания за чуждестранните правни системи; актуалното състояние на изучавания правен отрасъл; същностни характеристики на редица правни институти.

Студентите ще могат да правят характеристика на основните елементи; да анализират отделните правни институти в Сравнителното конституционно право; да ползват ефективно от различните източници на правото информация за подготовка и изменение на законодателството.

Обичайно право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, доц. д-р Петя Неделева

Целта на учебната дисциплина «Обичайно право» е да запознае студентите от втори курс на специалността „Право“, редовно и задочно обучение, с най-продължително съществувалото право – като се започне от преддържавния период и се достигне до наши дни. В този смисъл обичайното право е продължение и конкретизация на изучавана в първи курс дисциплина „История на българската държава и право“, още повече че много от елементите на обичайното право са били включвани в официалното държавно законодателство, а в периодите на чуждо владичество обичайното право е било основното и най-масово прилагано законодателство сред населението.

Съдържанието на учебната дисциплина включва два основни дяла – форми на организация и видове обичайно право. Първият дял разглежда развитието на общината през различните исторически

периоди, еснафите и другите форми на организация, видовете семейства, т.е. средата, в която се оформя и битува обичайното право. Вторият дял разглежда отделните видове обичайно право – семейно, вещно, наследствено, договорно, наказателно и съдебно, проследени както през българското средновековие, така и през периода на османското владичество. Прави се и съпоставка между обичаите на различните общности, живеещи на територията на българската държава – евреи, арменци, мюсюлмани, роми и др. В края на дисциплината се търси приложението на обичайното право в съвременността (търговски обичай, обичай при сключването на брак, раждането на дете и др.).

Дипломатическо и консулско право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Избираемата дисциплина „Дипломатическо и консулско право“ цели да даде знания на студентите относно този специфичен дял на международното право, да задълбочи придобитите знания при изучаване на дисциплината Международно публично право. Студентите се запознават с възникването и еволюцията на дипломатическите и консулските отношения, с видовете и структурата на дипломатическите и консулските представителства; с дейността на дипломатическите и консулските представителства. Те изучават привилегиите и имунитетите на дипломатическите и консулските представителства, както и привилегиите и имунитетите на международните служители. Особено внимание в дисциплината се обръща върху консулските представителства. При изучаването на отделните видове дипломатически и консулски представителства в учебната програма е поставено ударение върху създаването и прилагането на Виенските конвенции, уреждащи материала за тази област. Студентите се запознават със Споразумението от Шенген и Конвенцията за прилагането му. Наред с дейността на консулските представителства студентите придобиват знания относно визовата политика на РБългария и нейното вътрешно дипломатическо и консулско право. Студентите се запознават с много практически въпроси и казуси.

Мироопазващи операции и регионална сигурност - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, проф. д-р Надя Бояджиева

Учебната дисциплина «Мироопазващи операции и регионална сигурност» има за цел да даде знания на студентите за основните теоретични модели на мироопазващите операции /с мандат, даден от ООН/, които са един от най-важните и нови елементи в концепцията за колективното използване на военна сила в годините на Студената война /1948 – 1991 г./ и след нея. Ще бъде акцентирано върху ролята на МОО за изолирането на някои конфликти от съперничеството между свръхдържавите. В периода след края на двуполюсната система ще бъде отразена ролята и на проведените от другите международни организации МОО /ЕС, ОССЕ, НАТО/ и тяхното сътрудничество с цел съхраняване на регионалния и световния мир.

Студентите ще бъдат запознати със съвременните заплахи и проблемите на сигурността в съвременния свят, които изискват създаването на по-жизнеспособни и ефективни механизми за разрешаване и предотвратяване на конфликтите от традиционната концепция за мироопазването.

3 курс, 5 семестър

Международно правосъдие – 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д.ю.н Цветана Каменова

Учебната дисциплина „Международно правосъдие“ цели да запознае студентите от трети курс, специалност „Право“, редовно и задочно обучение с тази най-динамично развиваща се през 21 век част на международното право.

При изучаване на учебната дисциплина студентите придобиват знания относно:

- международния арбитраж като способ за разрешаване на спорове;
- възникването и развитието на международното правосъдие в Обществото на народите;
- юрисдикцията на Международния съд на ООН като един от главните органи на ООН;

- международните наказателни съдилища – ад хок съдилища, създадени от Съвета за сигурност на ООН (Международния трибунал за бивша Югославия и Международния трибунал за Руанда);
- смесените международни наказателни съдилища: за Сиера Леоне, Камбоджа, Ливан;
- функционирането на Международния наказателен съд, както и относно престъпленията геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления, определени от Римския статут за Международния наказателен съд;
- изпълнение на наказанията, наложени от международните наказателни съдилища;
- Международния трибунал по морско право със седалище в Хамбург и неговата юрисдикция.

Нормотворчество - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. Емилия Друмева

В лекционния курс по „Нормотворчество“ се поставя акцент върху спецификата на различните видове правно-нормативни актове – тяхната юридическа сила, ранг и сътнасяне.

Дават се ценни практически познания за строежа на нормативните актове и за правилата относно отделните видове видовете правни разпоредби. Обръща се внимание и на способите и правилата, по които се изготвят проекти за нормативни актове от законодателната и изпълнителната власт. Студентите изучават и как се извършва удостоверяването и обнародването на нормативните актове.

Разглеждат се съвременните тенденции в законодателната техника.

Успешно завършилите обучението по тази учебна дисциплина ще знаят ключови юридически понятия; системата и иерархията на правно-нормативните актове; основни правни категории на „правовата държава“; актуалното състояние на нормотворчеството; принципни положения на прилаганата нормотворческа техника.

Студентите ще могат да правят характеристика на основните елементи на всеки правноправителен акт; да анализират отделните правни конструкции на законодателната техника; да изготвят проекти за

закони и др. актове; да анализират действащото нормотворчество и да търсят решения за рационализирането й de lege ferenda.

Екологично право – обща част; 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Георги Пенчев

Целта на учебния курс „Екологично право: Обща част“ е да даде на студентите от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хиландарски“ основни познания за правните аспекти на опазването на околната среда в Република България. Вниманието е насочено към проблеми с по-цялостно значение за природозащитната дейност на отделните правни субекти, както и общотеоретични екологоправни проблеми.

Екологично право – специална част; 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Георги Пенчев

Целта на учебния курс „Екологично право: Специална част“ е да даде на студентите от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хиландарски“ основни познания за правните аспекти на опазването на околната среда в Република България. Разглеждат се правни проблеми, свързани с опазването на отделните природни ресурси, както и на околната среда от замърсяване и увреждане, причинено от специфични значими дейности.

Административно правосъдие - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Иван Тодоров, доц.д-р Богдан Йорданов

Целта на лекционния курс е да даде на студентите от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хиландарски“ надграждане върху основния курс по Административно право и административен процес, преподаван в 3 семестър/2 курс, като се наблегне на съдебните производства по оспорване на административните актове и техните особености. Дисциплината е избирама и се записва от студенти с подчертан интерес към публичното право въобще и административното право в частност. Дисциплината

трябва да отговори на техния интерес чрез по-задълбочено изследване на историята на административното правосъдие в България, поглед към неговото бъдеще и по-задълбочено, отколкото в задължителната дисциплина „Административно право и административен процес“ излагане на детайлите относно административните производства. Прави се детайлен анализ на практиката на Конституционния и Върховния административен съд.

Изборно право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Веселин Цанков

Предложената програма цели по-добро изясняване на същността на избирателните процеси и ролята им за обществения живот, правилното им възприемане, като специфична част от публичните обществени отношения с аспект права на человека и национален интерес и може би за най-важното – формиране на необходимата нагласа за необходимостта да се гласува. Представена е реалната фактическа ситуация по отношение на изборния процес, както в исторически аспект, така и настоящите особености. Подробно внимание се отделя на правната уредба, съдебното обжалване и технико-организационните аспекти на проблемите. Представят се съвременни модели на избирателни системи по света, а също така и конкретните тенденции за развитие в Република България.

3 курс, 6 семестър

Международно наказателно право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Йордан Айдаров

Международното наказателно право е вече обективен /позитивен/ правен отрасъл, чието изучаване е особено необходимо от всички правоведи в света. Главно достойнство е фактът, че международното наказателно право е и институционализирано в създадения под егидата на ООН постоянно действащ Международен наказателен съд. Република България е активен участник в разработването и утвърждаването на Международния наказателен съд със седалище в гр. Хага, Холандия.

Чрез дейността на Съда се допълва ролята на националното законодателство и правосъдие в борбата срещу международните престъпления.

Целта на курса е да обогати правния мироглед на обучаваните, като те бъдат запознати с най-тежките форми на международната престъпност - престъпленията против мира и човечеството /агресия, геноцид, апартеид, военни престъпления/. Международната престъпност е реален социален факт. Борбата срещу нея е изключително трудна и изиска сътрудничеството на държавите с цел укрепване на международния правен мир и сигурност. Обществената опасност на тези престъпления засяга правата и свободите на милиони хора в света. С оглед на това международният законодател създава система от международноправни механизми за противодействие срещу тях с цел именно охрана на тези ценности. Тази тема е сред основните акценти на курса.

По време на обучението студентите се запознават с инкриминираните в Римския статут на Международния наказателен съд международни престъпления и престъпления от международен характер /международн конвенционални престъпления – международен тероризъм, биоцид, екоцид, пране на гръден пари, унищожаване на културно-исторически ценности и др./. Тези знания се вплитат със знанията по международно публично право, международни отношения и вътрешното наказателно, международно хуманитарно право, международно военно право, права на човека. Предвид на това се прави задължителен сравнителен международно-правен анализ на изучаваните проблеми. Важно практическо значение имат знанията, които получават обучаваните по международно наказателно право за екстрадицията и Европейската заповед за арест като форми на международно сътрудничество в борбата с международна престъпност.

Бежанско право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Веселин Цанков

Курсът цели да създаде умения за работа с имигранти, с лицата, които търсят особена закрила, с лицата търсещи промяна в гражданството. Създава се възможност за получаване на прагматична правна подготовка и нагласа за професионалната реализация на студентите. Предложението курс обхваща на първо място изясняване на правното понятие „гражданство“, „лице без гражданство“, „множество

гражданства”, „гражданство на ЕС”, „имигрант”, “бежанец” и „лице, което търси закрила” в международноправен и вътрешноправен план. На второ място студентите се запознават с включващите клаузи, следвани от прекратяващите и изключващите клаузи. Разглеждат се специалните случаи отново в теоретичен и практически план. Курсът завършва с преглед на процедурите по прилагане на различните производства. Паралелно се разглеждат релевантните закони и развитието на Aquis communautaire по въпроса.

Наказателно изпълнително право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, ап.съдия, д-р Иван Ранчев

Учебната дисциплина “Наказателно изпълнително право” дава знания относно:

- Законовата и подзаконовата нормативна уредба на регулиране на обществените отношения по повод изпълнението на наказание, наложено с влязла в сила присъда ;
- Общотеоретичните въпроси на наказателно изпълнителното право ;
- Изпълнение на наказанието лишаване от свобода ;
- Правното положение на обвиняемите и подсъдимите в местата за лишаване от свобода ;
- Изпълнение на наказанията без лишаване от свобода
- Надзор за законност при привеждане в изпълнение на присъдите, при изпълнение на наказанията, на другите принудителни мерки и в местата за задържане.
- Значението на наказателно изпълнителното право се определя от факта, че става дума за една важна и сложна държавна дейност, регулирана подробно от вътрешното право и международните актове и подложено на строг контрол.

Наказателно изпълнителното право има изключително самостоятелно значение при решаване задачата за изолиране осъдените от обществото и ограничаване възможността им за вършат нови престъпления, което и е една от целите на наказателното изпълнение.

Изучаваната материя като част от правораздавателната дейност е необходима за професионалната подготовка на бъдещите съдии,

прокурори, следователи, постъпилите на работа в местата за лишаване от свобода дипломирани юристи.

Дисциплината Наказателно изпълнително право дава познания на студентите за една много специфична област от правото, свързана с изпълнение на отделните видове наказания, които поначало представляват и репресия спрямо осъдените лица, особено що се касае за наказанието „лишиване от свобода”. Затова и обучението по тази дисциплина е свързано, както със съдържанието на отделните видове наказания, така и с правата и задълженията на компетентните държавни органи в тази област. Тя дава познания и за видовете режими в местата на лишаване от свобода и съдържанието на същите.

Възможността за полагане право на труд и неговото заплащане; за дисциплинарните наказания и поощрения; за възможностите на лишените от свобода за свободно изповядване на съответната религия; за изпращането от тях писма, оплаквания, сигнали до всички държавни учреждения – съд, прокуратура и международни организации.

Съдебен превод - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Людмила Илиева

Курсът си поставя за цел да запознае студентите с особеностите на съдебния превод, разглеждан като превод в областта на правоприлагането изобщо. Специално внимание е отделено на отношението език-право, на проблемите на правната лингвистика и юридическия превод, на спецификата на превода в гражданския, наказателния и административния процес. В центъра е поставена фигурата на преводача като посредник не само между езици, а главно между култури.

Идеята е студентите да се запознаят с начина на провеждане на разпит в полицията и на съдебно заседание с участието на чужденец, неразбиращ български език. Анализират се отношенията между разследвания, съдията, прокурора, адвоката и преводача, етичния аспект на тези отношения, какво е характерното за тях, какво трябва да се очаква и изисква от преводача, какви са особеностите на съдебните процеси с международен елемент. Разглежда се връзката между правата на човека и превода и отражението й в международното право и в националното законодателство. Курсът е илюстриран с примери от големи международни наказателни процеси с превод – Нюрнбергския

процес, процесите в Йерусалим срещу Адолф Айхман и Иван-Джон Демянюк, делото за атентата срещу папа Йоан-Павел II в Рим, процесът в Хага за бивша Югославия и други.

Стратегическото разположение на България като външна граница на Европейския съюз поставя въпроса за бежанците, за международните стандарти за защита на бежанците, за правния им статут според българското законодателство и отношението към тях, където неизменно присъства фигурата на преводача Същевременно конфликтите в международните отношения нерядко изваждат на преден план и фигурата на военния преводач, съответно неговия правен статут и работата му в извънредни условия. За съдебното производство е от значение да се познават и особеностите на процесите с участие на глухонеми лица и ролята на жестомимичния превод.

Курсът дава основни познания за работата на юриста с чужденци, в процеси с международен елемент в националните съдилища и в чужбина, както и в други области на контакт на чуждия гражданин, невладеещ български, с държавните органи.

Международно договорно право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Успешно завършилите студенти по тази дисциплина ще могат да прилагат международното договорно право, ще владеят нормите свързани със създаването и прилагането на международните договори, включително и в националното българско право. Своите знания те могат да използват и като юристи, практикуващи в България, работещи като магистрати, адвокати или пък в частния сектор и в местната и централната администрация. Знанията по международно договорно право дават предимство при кандидатстване за работа в международни или чужди компании, а също и в международни организации.

Полицайско разузнаване - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Веселин Цанков

Наименованието "полиция" има етимологичен произход от древногръцкото "politia", която в древна Гърция означава управление,

устройство на град. Постепенно първоначалното значение на това понятие се променя и към края на XVII в. означава цялата дейност на държавата. Към края на XIX в. с тази дума започва да се обозначава специализирания апарат за борба с престъпността и за охрана на публичния ред.

За всеки представлява интерес правната уредба на неговите права и задължения при взаимоотношения с полицията и другите специализирани служби при осъществяване на разнообразната им дейност по защита на националната сигурност и на конституционно установения ред, на охраната на обществения ред и борбата с престъпността, при реализиране на паспортния и разрешителен режим.

Съществен интерес буди редът за оспорване на полицайските актове и действия, средствата за защита от противозаконни полицайски действия, като задържане, претърсване, обиск, подслушване, наблюдение и т.н.

Не без значение е развитието на тези взаимоотношения във връзка с присъединяването на Република България към ЕС, практиката в другите държави по тези въпроси и тенденциите в тази насока.

Полицайско разузнаване - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д.ю.н. Йонко Кунчев

Целта на учебната дисциплина "Полицайско разузнаване" е студентите от трети курс специалност "Право", редовно и задочно обучение да придобият теоретични знания в областта на оперативноиздирвателните сили, средства и методи, които се използват от полицията за разкриване и предотвратяване на престъпления.

При изучаване на учебната дисциплина студентите получават знания относно:

- същността и правните основи на полицайското разузнаване;
- методите на полицайското разузнаване;
- техническите средства, които се използват при полицайското разузнаване;
- организацията и информационното осигуряване на полицайското разузнаване;
- възможностите за използване на полицайското разузнаване при събирането на доказателства в наказателния процес;

- взаимодействието между органите на полицейското разузнаване и разследващите органи.

Практическото значение на тези знания за студентите, които ще работят като разследващи органи, прокурори и съдии по наказателни дела е по-пълноценено да използват възможностите на полицейското разузнаване при събирането на доказателства.

4 курс, 7 семестър

Право на международните организации - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Правото на международните организации се счита за най-значителния феномен в развитието на съвременното международно право. То е признато като негов основен дял и се преподава като отделна дисциплина в юридическите факултети по света. Изучаването на тази дисциплина е важно, защото чрез международните организации се осъществяват почти всички аспекти на международното сътрудничество - икономическо, правно, съдебно, военно, хуманитарно, техническо, здравно и други. Постоянно растящият брой на международните организации не само разшири съществено кръга на субектите на международното право, но и влияе в голяма степен и върху развитието на почти всички области на материалното международно право. То е от изключителна практическо значение за юристите. Дейността и актовете на международните организации, в които България членува, засягат всички аспекти на живота, както на международния, като и на националния.

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина ще познават международноправната уредба на създаването и функционирането на международните организации, основните видове структурата им, статуса на служителите им и процеса на взимане на решения. Те ще познават нормите, които се отнасят до сътрудничеството на държавата с международните организации, включително членуването в тях, влизането в договорни отношения, търсенето на отговорност от международните организации или носеното на такава като член на международна организация, зачитането на привилегиите и на имунитетите. се запознаят с функциите на

международните организации, с вътрешното им право и с правната сила на техните актове, включително и с действието им в националното право. Ще изучават най-важните международни организации, в които България членува, а също и възникващите в тази връзка правни отношения.

Ще могат да се ориентират в отношенията на България с международните организации и да прилагат нормите, отнасящи се до тях, както в международното, така и в националното право. В тази област те ще могат да заемат ръководни длъжности. Ще могат да предоставят юридически услуги на национални и международни органи и институции, а също на юридически и физически лица. Ще могат да участват на базата на получените знания и умения във всички видове дейности, свързани с международните организации – на ниво правителство, местна администрация, бизнес, неправителствен сектор, граждани. Успешно завършилите курса ще повишат правната си квалификация и шансовете си за професионално израстване.

Нотариална дейност, кадастър и имотен регистър - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, проф. д-р Венцислав Стоянов

Курсът има за цел да даде основни знания на студентите от въпросите на нотариалното право като гражданскоправна дисциплина, което включва както теоретични, така и практически умения. Студентите се запознават с правния статус на нотариусите, нотариалната камара, съвета на нотариусите и съдиите по вписвания като органи. Изучават подробно видовете нотариални производства и актовете, подлежащи на вписване, партиди на недвижими имоти, както и функциите на Агенцията по вписванията. След запознаване на студентите със съответните нормативни актове и съдебна практика, те ще знаят вече тяхното значение и ще могат да ги използват и тълкуват правилно, както и ще могат да ги съпоставят с нормативни текстове на чужди езици.

Общинско право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, доц. д-р Богдан Йорданов

Учебната дисциплина „Общинско право“ е посветена на общините и регионалното развитие и нейната основна цел е да запознае студентите с понятието местно управление и самоуправление, с механизмите за осъществяването му, както и компетентността, функциите и отговорността на органите за управление на общината.

Основна цел на дисциплината е да формира знания относно особеностите, свързани с правното положение на общината като териториална общност и административно обособена част, в която се осъществява реалното дефиниране и задоволяване на потребностите на местното население.

Дисциплината цели да привлече вниманието върху основните нормативни постановки, свързани с режима на местното управление от гледна точка на административното право.

На студентите се предлагат за анализ както основни нормативни актове, така и някои важни подзаконови нормативни актове, гарантиращи функционирането на общината като автономна в определени рамки административно териториална общност. С оглед изясняването на някои правно теоретични и правно приложни спорни въпроси, свързани с местното самоуправление, специално внимание се отделя за анализ на съдебни решения и практически казуси.

4 курс, 8 семестър

Медицинско право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, проф. д-р Дарина Зиновиева

Учебната дисциплина включва материал относно въпросите на медицинското право като предмет и отрасъл в правото, изясняване на правоотношението лекар-пациент, юридически форми на изразяване на съгласие и несъгласие за лечение, административноправни въпроси от управление на здравеопазването – компетенции на изпълнителните органи, фармацевтично законодателство, разрешителни режими за видове действия, свързани с лекарствата, видове лечебни заведения и правен режим за създаване, действие и закриване, отговорност на медицинските специалисти при неизпълнение на задълженията си или при наруширане на законодателството, защита на пациента, запазване на лекарската тайна, гражданскоправни проблеми на лица с определени заболявания- отношения, свързани с брак, вменяемост, дееспособност,

принудително лечение. Програмата съдържа и някои специфични правни проблеми като трансплантиация, изкуствена репродукция и юридическата регламентация у нас и по света, евтаназия и проблеми при смяна на пола. В лекционния курс е включен анализ на законодателството в България по посочените въпроси и сравнителен анализ на законодателствата в други държави. Представени са и примери от практиката- съдебни решения, казуси, психиатрични експертизи, експертизи на ТЕЛК при освидетелстване. Целта на учебната дисциплина е да се придобият познания у студентите по право по гореизброените въпроси, с цел да приложат тези познания в практиката при упражняване на професията си в адвокатура, съд, прокуратура, юрист-консулти в здравеопазването.

Застрахователно право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, проф. д-р Поля Голева

Застрахователното право е част от търговското право, но тъй като е много важно, се взе решение да се изучава като отделна дисциплина, подобно на някои други, като например “търговската несъстоятелност”. Съдържание:

Понятие и правна същност на застраховането .

Какво представлява застрахователят – устройство, учредяване, функциониране, застрахователен фонд, прехвърляне на застрахователни портфейли, конфликт на интереси, застрахователна тайна, застрахователен аутсорсинг;

Застрахователен договор – понятие, страни, съдържание, сключване, права и задължения на страните и последици от неизпълнение на задълженията им

Съзастраховане, презастраховане, обратно застраховане, морско застраховане, застрахователен брокер и застрахователен агент

Видове застраховки – имуществени, лични, на гражданска отговорност, на автомобилистите, на превоза, на кредитора, на финансов загуби, на правни разноски и др.

Преимущества на дисциплината:

1. Застрахователният договор и всички въпроси, свързани с него, са включени в държавния изпит;
2. Дисциплината е изцяло синхронизирана с правото на ЕС относно застраховането и с международното застрахователно право

3. Модерна и актуална дисциплина – делата по застрахователно право съставляват голяма част от търговското и потребителското право в гражданските съдилища

4. Има малко подгответни специалисти по застрахователно право

Какво ще научат студентите:

Студентите ще получат както базисни познания по застрахователно договорно право, така ще могат успешно да дават съвети, да завеждат дела пред съдилища и арбитражи, да осъществяват защита на страните по тези дела, които са комплицирани и сложни и у нас има малко специалисти по тях. Дисциплината напоследък започна да се изучава и в други факултети и нейното неглижиране би се отразило отрицателно на подготовката на студентите в ЮФ на Пловдивския университет. Знанията по застрахователно право са абсолютно необходими за адвокати, съдии, юрисконсулти, прокурори, нотариуси и частни съдебни изпълнители

Помощни материали: кодекс и учебник на преподавателя, богата и публикувана съдебна практика

В какво ще се състои подготовката?

Студентите не само ще получат знания, но ще се научат на алгоритъма и тънкостите при решаване на казуси по застрахователно право.

Формата на изпитване – по желание – устно или писмено разазване на един въпрос или тест.

Международно въздушно и космическо право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Обучението ще задълбочи специализираната квалификация на студентите по международно право и ще разшири техния правен хоризонт в посока на използването на най-новите технологии и правната му уредба. То ще открие пред тях допълнителна възможност за специализирана професионална изява в националната и международна администрация по проблемите на използването на космоса и на космическите дейности, въздушните съобщения и транспорт, контрола на въздушното пространство и на полетите, във военното дело, използването на въздушното и на космическото пространство, на космическите дейности и на авиацията за земни нужди включително и в морската дейност, в частния бизнес, свързан с изброените дейности и с превоза на пътници, стоки, и товари и съпътстващите го дейности,

участие в използването на космическите станции и в международни космически проекти, включително и в сферата на туризма, транспорта, навигацията, комуникациите, опазването на околната среда, метеорологията, контрола на кризи и катастрофи, селското стопанство и много други.

Международно трудово право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, гл.ас.д-р Ярослава Генова

Учебната дисциплина Международно трудово право, която се преподава в рамките на юридическото обучение, е клон /дял/ от международното публично право. То изучава международните норми, които регулират и закриват труда, трудовите и осигурителните отношения. Те се съдържат в международните трудови конвенции, пактове на ООН за правата на човека, Европейската социална харта, актовете на първичното и вторичното право на Европейския съюз и контрола за тяхното спазване. То допълва знанията на студентите по Международно публично право и по вътрешното трудово и осигурително право и обогатява правната култура и знания на студентите.

5 курс, 9 семестър

Актове за гражданско състояние - 3 броя ECTS кредити, 5 курс, 9 семестър, доц. д-р Велина Тодорова

Учебната дисциплина „Актове за гражданско състояние“ има практическа насоченост. Целта на дисциплина е:

- да опресни знанията на студентите по темата: гражданско състояние на физическите лица, като съвкупност от основните правноиндивидуализиращи признаци, необходими за участието им в гражданския оборот (право и дееспособност, име, пол, гражданство, семейно положение, правни ограничения, произход), придобити в курсовете по Гражданско право Обща част и Обща теория на правото;

- да свърже тези знания с уредбата на вписването на тези белези чрез системата на гражданска регистрация на лицата като запознае студентите с основните положения от действащото законодателство в областта на гражданска регистрация на лицата, видовете регистри, видовете актове, съставянето им, отбеляванията и поправките в тях, функциите на администрацията по съставяне на актовете, функции на актовете;
- да запознае студентите подробно с реквизитите и съставянето на акт за раждане, акт за склучен граждански брак и акт за смърт, както и с придобиващата все по-голямо практическо значение хипотеза, на взаимно признаване на чуждестранни актове за гражданско състояние.

Овладяването на тези знания дава възможност на завършилите юридическо образование да разрешават правни проблеми в областта гражданско състояние на лицата, по-специално като:

1. самостоятелно работят с основни понятия на гражданско и административното право в областта на гражданска регистрация на физическите лица,
2. намират релевантна информация, ориентират се в действащото законодателство и го прилагат.

Сравнително частно право - 3 броя ECTS кредити, 5 курс, 9 семестър, проф. д-р Огнян Герджиков

Като всяка компаративистична правна дисциплина Сравнителното частно право включва изложение на основните правни системи - френска, германска и англо-саксонска. Правните институти, обхванатив учебната дисциплина са: сделките и тяхната недействителност, представителството на гражданско и търговско право, сдружаванията - гражданске и търговски дружества, вещноправните отношения, продажбата в гражданско и търговско право.

Банково право - 3 броя ECTS кредити, 5 курс, 9 семестър, гл.ас. д-р Мария Къосева

Избираемата дисциплина "Банково право" цели да даде знания на студентите относно този специфичен дял на правото, да задълбочи

придобитите знания при изучаване на дисциплината. Студентите се запознават с правния режим на Централната банка – функции, режим, органи; с уредбата на отделните банкови сделки; търговските банки като основен субект на банкова дейност – учредяване, лицензия, капитал, органи на управление. Те ще изучават защитата на клиентите и вложителите на банките. Студентите се запознават с производството по несъстоятелност на търговската банка – откриване на производството, основания и органи на управление.

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

/АНОТАЦИЯ, КРЕДИТИ, ПРЕПОДАВАТЕЛ/

Политики на Европейския съюз – 2 броя ECTS кредити, 4 курс, проф. д-р Иrena Илиева

Курсът "Политики на ЕС" има за предмет да затвърди основополагащи знания за създаването и развитието на ЕС, неговата институционална структура и основни принципи на функциониране, главните институции, достиженията на правото на ЕС, източниците, основни политики и отношенията на Р България със Съюза. Курсът е адаптиран за студенти от горните курсове на обучение и в голяма степен представлява репетиториум по Право на ЕС.

След присъединяването на Република България към Европейския съюз правото на ЕС е част от нашия вътрешен правен ред, има директен ефект и се прилага пряко от изпълнителната, законодателната и съдебната власт в страната. Значението на тази материя нараства, тя засяга всички сфери на обществения живот и публичната власт.

Курсът е разделен по класическия за юридическите дисциплини начин на обща и специална част. В общата част се засягат въпросите на историческото развитие на европейската интеграция, етапите на уредбата на учредителните договори до наши дни. Особено внимание е отделено на реформата на ЕС, извършена с влизането в сила на Лисабонския договор на 1 декември 2009 г. В тази част се разглеждат и въпросите на разширяванията, членството, както и изключително

важните проблеми за компетентността и правната природа на ЕС. Курсът е насочен основно към институционалното право на ЕС и предоставяне на знания за институциите: Европейския съвет, Съвета, Европейския парламент, Комисията и Съда на ЕС. Представени са компетенциите на Съда, както и нормотворческият процес и неговата реформа, извършена с Лисабонския договор. Представя се първичното и вторично право и неговите източници.

Специалната част разглежда основните политики на ЕС в светлината на икономическата интеграция: свободното движение на хора, стоки, услуги, капитали и правото на установяване. Особено внимание е отделено на проблематиката на европейското гражданство и общата политика по външни отношения и сигурност. Представена е реформата в тази материя, включително създаването на новата длъжност Върховен представител на ЕС по въпросите на външната политика и политиката на сигурност.

Накрая е поставена темата за отношенията на Р България с ЕС и представяне на основните положения от Договора за присъединяване към Съюза.

Международноправни средства за борба с тероризма - 2 броя ECTS кредити, 4 курс, проф. д-р Иrena Илиева

Курсът "Международноправни средства за борба срещу тероризма" има за цел да даде знания за широкия инструментариум от международноправни актове за борба срещу тероризма. Понастоящем съществуват 13 универсални международни конвенции с протоколи към някои от тях и 8 конвенции на регионални организации за борба срещу тероризма. Значението на тези инструменти е особено голямо, защото те изразяват широкия консенсус на международната общност по въпросите за борбата срещу тероризма. Курсът е съсредоточен основно върху универсалните международноправни конвенции, но дава и достатъчно информация за регионалните. Главно място сред тях е отделено на конвенциите за борба срещу тероризма, сключени под егидата на Съвета на Европа. Материията е разделена по класическия за юридическите дисциплини начин на обща и специална част. В общата част се засягат основните теоретични въпроси, сред които най-важния е за понятието "тероризъм". Тук няма единно, общоприето становище както в

доктрината, така и в практиката. Следващи съществени теоретични проблеми, но с голямо практическо значение, са въпросите за ограничаването на "международн" от "вътрешния" тероризъм, за разликите от борбата за национално освобождение, от въоръжени конфликти по Международното хуманитарно право и въпроса за "държавния тероризъм". Специалната част разглежда основните универсални конвенции за борба срещу въздушния тероризъм, престъпления срещу лица, ползвани се с международна защита, включително дипломатически агенти, вземането на заложници, "ядрения", морски и бомбен тероризъм. Изучават се проблемите на борбата срещу финансиране на тероризма, методите за осъществяване на наказателна отговорност за извършване на тероризъм, Международния наказателен съд. Накрая е поставен новият въпрос за правата на предполагаемите извършители на терористични престъпления.

Английски език - 4 броя ECTS кредити, 1 курс, ас. Кристина Крислова

Английският език е интернационален език и като такъв е необходимо неговото изучаване и правилна употреба във всекидневната комуникация и в различните научни области.

Факултативната дисциплина английски език е разделена на две части; упражнения по практически английски (лексика, граматика, писане) и упражнения, свързани с правна лексика. Упражненията по английски език започват с преговор на основни граматични и лексикални единици. Преподават се всички основни времена и конструкции в английския език, за улесняване на свободното общуване по английски. Усвояват се и най-често използваната лексика с помошта на текстове и диалози от съвременния английски език. Студентите се учат как да пишат правилно различни бизнес документи и писма.

Преподават се основните правните термини. Обръща се специално внимание при наименованията на видовете договори, правонарушенията и наказанията, общоупотребима правна лексика и специални фразеологични съчетания.

Преподаваната лексика следва обичайната подредба на граматическите единици, но се прави съобразяване и с употребата на тази лексика по

раздели в правото - лично и семейно, вещно, облигационно, наследствено право и т.н.

Съдебна реторика - 2 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 сем., проф.д-р Мария Костова

Факултативният курс по Съдебна реторика предлага както по-общи знания за ораторското изкуство, така и разглеждане спецификата на съдебната реч. В началото на курса се отделя внимание на красноречието и най-известните съдебни процеси през античността. В основната си част курсът съдържа знания по 1-структурата на съдебната аудитория – участници в процедурата, гражданска и наказателна; 2-характеристика на съдебната реч - примерна структура на обвинителна реч; 3-начала при анализа и оценката на доказателствата; 4-други характеристики, свързани с личността на участниците – невербална комуникация, езика на тялото, пространство.

Целта на курса по Съдебна реторика е насочена към допълване на юридическата, езиковата и общата култура на студентите по право.

Оценката се определя от курсова работа.

Международно хуманитарно право - 2 броя ECTS кредити, 3 курс, проф. д.ю.н. Цветана Каменова

Учебната дисциплина "международно хуманитарно право" включва изучаване на правните източници на международно хуманитарно право и на практиката по тяхното прилагане. Съдържанието се изразява в 12 подбрани за нуждите на учебния процес теми. На първо място трябва да се спомене мястото на международното хуманитарно право в системата на международното право като цяло. Изяснява се понятието въоръжен конфликт в международното право. Развитие на теориите за въоръжени конфликти през 20 век и през 21 век. Международни и вътрешни въоръжени конфликти. Разясняват се методите и средствата за водене на военни действия и необходимостта от защита на определени категории лица при водене на военни действия (Женевски конвенции от 1949г.) Особено място в съдържанието на тази учебна дисциплина се отделя на съдържанието на обичайните международно правни норми и на кодификацията на тези норми, извършена от Международния червен

кръст. Прави се разграничение между нормите за защита на правата на човека съдържащи се в международни конвенции и нормите на международно хуманитарно право. В тази връзка се изследва практиката на международните съдилища. На първо място, на Международния съд на ООН. На второ място, на Международните съдилища, създадени ад хок в системата на ООН и на т. нар. смесени международни съдилища, както и на регионалните международни съдилища, разглеждащи дела както в областта на правата на човека, така и в областта на международното хуманитарно право. Разискват се Насоките, приети от Европейския съюз за съобразяване с нормите на международното хуманитарно право, миро опазващите операции, осъществявани от ООН и от регионални международни организации. Разглеждат се проблемите на прилагане на норми на международно хуманитарно право при наличие на терористични актове, както и задълженията на държавите да прилагат нормите на международното хуманитарно право.

Равенство във възможностите и актуална джендър проблематика - 2 броя ECTS кредити, 2 курс, проф. д-р Ирина Илиева

Проблематиката на равенството във възможностите е нова материя, изградена върху развитието на защитата на жените и момичетата в съвременното международно публично право. Същевременно тя е важна част от политиките на Европейския съюз. Материята е предмет на вторичното право на Съюза и се развива изключително дипломатично. Курсът е построен по модерен начин на преподаване и включва освен традиционните лекции, решаване на казуси и ролеви игри.

В уводната част се разглеждат универсални международни стандарти за правата на жените и основните конвенции и протоколи на ООН.

Съдържанието на курса обхваща теоретична част, която изяснява понятията: равенство във възможностите, произход и употреба на „джендър”, други дефиниции от правото на ЕС (джендър мейнстрийминг, джендър бюджетиране и др). Разглеждат се социологическите измерения на проблема (дискриминацията по пол като форма на социална патология: трафик на жени, домашно насилие,

криминализирани форми на дискриминация по „пол” (изнасилванията като форма на девиантно поведение у мъжете и др.), психологическите измерения (стереотипи: „мъжка работа”, „женска работа”).

В специалната част се разглежда вторичното право на ЕС в материала, както и съдебната практика на Съда на ЕС.

В последната част се представя политиката по разнопоставеност в Р България, Националната стратегия и национални планове за действие за насищаване на равенството на половете, понятие за джендър планиране и джендър бюджетиране, антидискриминационното законодателство в нашата страна, както и практиката на Комисията за защита от дискриминация.

Цялата материя се усвоява с ролеви игри и казуси.

Правен режим на регионалните международни организации - 2 броя ECTS кредити, 3 курс, проф. д-р Иrena Илиева

Дисциплината “Правен режим на регионални международни организации” е насочена да задълбочи подготовката на студентите в широката проблематика на правото на международните организации. Международните междуправителствени организации са сравнително нов субект на международното право. Техният брой и значение нарастват непрекъснато. Курсът има за предмет само международните междуправителствени организации, но дава информация и за някои спорни проблеми относно международната правосубектност на международните неправителствени организации. В рамките на международните организации се осъществява широко сътрудничество между държавите по всички глобални и регионални проблеми на съвременния свят. Познаването на информационната, нормотворческите, контролни и оперативни функции на международните организации е от голямо значение за разбирането на състоянието на съвременната система на международните отношения. Като вторичен субект на международното право международните организации представляват значителна сложност и тяхната проблематика е обособена в специален отрасъл на МП “Право на международните организации”. Курсът е разделен по класическия за юридическите дисциплини начин на обща и специална част. Общата част засяга основните теоретични въпроси за правната природа и правосубектност на международните организации; възникването и развитието на

международните организации; международноправния им статус (юридическо лице, правосубектност, компетентност, договорна правоспособност, правотворчество, същност на правните актове, право на санкции и упражняване на принуда и др.). Изучава се правния статус на служителите на международните организации, техните привилегии и имунитети и въпросите на международната отговорност на международните организации.

Специалната част включва изучаване на регионалните международни организации по географски признак. Особено внимание е отделено на европейските регионални организации като Съвет на Европа, ОССЕ, Европейската асоциация за свободна търговия (ЕФТА) и Европейската космическа агенция. Курсът разглежда системите за колективна сигурност, регионалните споразумения за колективна сигурност, НАТО, Западноевропейският съюз. Накрая на специалната част от курса са включени други регионални организации: Арабска лига, Организацията за Исламско сътрудничество, Африкански съюз, Организацията на американските държави и Асоциацията на държавите от Югоизточна азия (АСЕАН) и др.

Съдебни експертизи - 2 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, апелативен съдия Е. Кемалова

Учебната дисциплина “Съдебни експертизи” дава знания относно:

- Законовата и подзаконовата нормативна уредба на съдебната експертиза в наказателното, гражданското и административното производство;
- Общотеоретичните въпроси на съдебната експертиза;
- Назначаването, подготовката и извършването на съдебната експертиза;
- Проверката и оценката на експертното заключение;
- Правата и задълженията на експерта, правните основания на отвод и замяна на един експерт с друг;
- Практико - приложните въпроси, отнасящи се до отделните видове съдебни експертизи;
- Правната характеристика и правният режим на назначаване и на подготовка и оценка на криминалистичните, съдебно-медицинските, химичните и физико-химичните, съдебно-техническите, съдебно-биологичните, съдебно-икономическите и другите съдебни експертизи;

Предвид широкото навлизане на съдебната експертиза в правораздавателната дейност, изучаваната материя е необходима част от професионалната подготовка на бъдещите дознатели, следователи, прокурори, съдии, адвокати и юрисконсулти.

Намира се в тясна връзка с изучаваните въпроси по наказателно, наказателнопроцесуално и гражданско процесуално право, криминалистика и други учебни дисциплини.

Дисциплината „Съдебни експертизи“ включва два основни дяла – общо учение за експертизата и отделните видове експертизи.

В първия дял се разглеждат принципните въпроси за видовете експертизи, предвидени в Наказателнопроцесуалните закони, основанията за тяхното назначаване, процесуалните документи, задачите, които той трябва да съдържа, лицата които могат да бъдат вести лица и изискванията, на които следва да отговарят, приемането на експертизата, нейната оценка, възможностите за назначаване на допълнителна и повторна експертизи.

Във втория дял се изучават отделните видове „Съдебни експертизи“, тяхното право значение, конкретните задачи, които следва да се поставят във връзка с естеството на тези експертизи.

Съдебна медицина - 2 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, проф. д-р Иван Дойчинов

Целта на учебната дисциплина СЪДЕБНА МЕДИЦИНА е да запознае студентите от специалност „Право“ с основните въпроси на съдебната медицина и съдебномедицинската експертиза като една от основните съдебни експертизи.

Съдебната медицина има два основни раздела - обща и специална част.

В общата част се разглежда историята, предмета, съдържанието на съдебната медицина, видовете съдебномедицински експертизи, обектите на съдебната медицина.

В специалната част се изучават основните видове външни въздействия (увреждания) върху човека с здравето и причина за смърт, тяхната характеристика, съдебномедицинско значение и основни въпроси. Разглеждат се отделно всеки от обектите на

съдебномедицинската експертиза- живи лица, трупове, писмени данни и веществени доказателства.

По време на учебния процес лекциите се онагледяват с диапозитиви от случаи от съдебномедицинската практика, илюстрация с препарати от макроскопската сбирка на катедрата по съдебна медицина, обсъждат се случаи от практиката, при възможност и желание на студентите се запознават оглед на труп в секционната зала.

Съдебна психиатрия - 2 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, проф. д.м.н. Marin Roglev

Учебната дисциплина Съдебна психиатрия дава знания на студентите в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хиландарски“ върху същността и значението на психичните разстройства във всички фази на наказателноправните и гражданскоправните процеси. Съдебната психиатрия съдържа интегрирана информация за прилагането на научните достижения на медицината и на психиатрията в юридическата теория и практика.

В първата част на Съдебната психиатрия студентите получават най-общи знания за патологичните нарушения на основните психични процеси. Те се запознават с характеристиките на социално значимите психични заболявания и експертните проблеми при тях.

Във втората част се обсъждат най-съществените проблеми при правозащитните процеси, свързани с психологията. В наказателното право това са вменяемостта и невменяемостта, а в гражданското право – дееспособността и недееспособността. Изучават се въпросите, свързани с правата на психично болните и обществено-опасните им действия.